

Magyar borok és világhírű zeneszerzők

Az európai szellemi élet sok nagyságáról tudjuk, hogy kedvelte a magyar bort. Nem túlzunk tehát, ha azt állítjuk, hogy hazánk Európa kultúrájának gazdagításához – közvetve – azzal is hozzájárult, hogy borraival az idegen művészeket is alkotásra inspirálta.

L. van Beethoven (1770–1827), minden idők egyik legnagyobb zeneköltője leveleinek gyűjteményébe beleolvasva, nem csak azon csodálkozhatunk el, hogy milyen sok magyart ismert, hanem azon is, hogy mennyire kedvelte és becsülte a jó magyar bort.

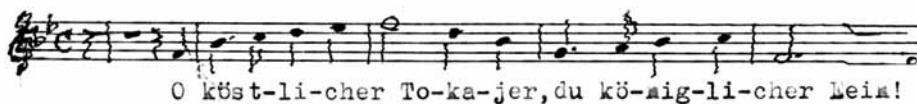
Legkedvesebb magyar bora az akkor híres Sashegyi Kadarka volt. Magyarországi látogatásain mindig ezt fogyasztotta. De **Brunszvik Ferencz** gróf révén is gyakran hozzájutott magyar borhoz. Beethoven egy-egy Bécsben kapott borküldeményhez meghívta néhány meghittebb barátját és azokkal együtt fogyasztotta el. „*Valahányszor a borodat isszuk* – írja 1806-ban Ferencz grófnak – *mindig leiszunk Téged, vagyis iszunk az egészségedre*”. Néhány évvel később ezzel kezdi egyik levelét, amelyet szintén Brunszvik grófnak küldött: „*Ezer köszönet Barátom a nektárért...*”. A Sashegyi Kadarka mellett – más leveleiben – szerepel, mint különlegesség a Ménesi vörös aszú és a Ruszti aszúbor is. Ezekhez a különleges borokhoz is magyar ismerősei juttatták a Mestert.

Beethoven nem csak akkor fogyasztott magyar bort, amikor azt ajándékba kapta, hanem bécsi törzsvendéglőiben is ilyet rendelt. Meg is kapta mindenütt, ha nem is mindig a legjobb minőségben. De volt úgy is, hogy a legjobbat tették eléje. Például, amikor a magyar születésű **Jahn Ignác**-nak a Himmelpforte utcában lévő vendéglőjében járt, ahol a jó bor hatására még a zongorához is leült.

A levelek és feljegyzések alapján mondhatjuk, hogy Beethoven általában magyar bort fogyasztott. Rajnamenti hazájának borát csak rövidebb halála előtt kívánta meg. De már nem ihatott belőle, mert mire a bor Bécsbe érkezett és a vámhivatalban elvégezték a szükséges formalitásokat, Beethoven annyira beteg volt, hogy nem tudta a bort megízlelni.

F. Schubert (1797–1828) – a „*dalki-*

rály” – 18 éves korában, amikor még egyetlen magyar ismerőse sem volt, amikor a magyar bort még hírből is alig ismerte, kezébe került **Bacsányi János** neves költőnk feleségének, **Baumberg Gabriella** osztrák költőnőnek 1800-ban megjelent verseskötete. Ebben volt egy három versszakos költemény, amelynek címe: „*Lob des Tokajers*” (= A tokaji dícsérete). Schubertnek nagyon megtetszett ez a költemény. Elhatározta, hogy megzenésíti. 1815. augusztus 25-én megszületett a költemény zenéje. Íme mutatóban az első sor:

A bájos költemény magyarul – Kunszery Gyula fordításában így dicséri a tokajit:

Királyi bor, mit termett
A szép Tokaj vidék,
A lantom régen ernyed,
S te dalra zendítéd.
Rég várt gyönyörrel engem
Új életre szítsz,
És félig holt szívemben
Meleg napfényt derítsz.
A lantom régen ernyed,
S te dalra zendítéd,
Királyi bor, mit termett
A szép Tokaj vidék.

A versről tudni illik, hogy az első versszak – németül – be volt faragva a budafoki M. Kir. Pincemesteri Tanfolyam (alapítva 1901) tanpincéjében felászkolt 45 hl-es fahordó elülső fenekébe. Sajnos a hordót a „Rákosi korszakban” elpusztították.

Schubert második nevezetes esete a magyar borral, **Hüttenbrenner Anselm** (1794–1868) német zeneszerzővel való ismeretségéhez kötődik.

Hüttenbrenner szilveszteri dalt komponált egy Tolna megyei ismerős földbirtokosnak. A dallal a megrendelő meg volt elégedve. Amikor a honorárium után érdeklődött, a zeneszerző kijelentette, hogy baráti szívességgel volt, tehát nem fo-

gad el pénzt érte. Gavallérságát nem bánta meg, mert egy kis hordó bort kapott. Valódi szekszárdi sötétvörös óbort.

Amikor Bécsbe 1818. február 23-án a becses küldemény megérkezett, Hüttenbrenner meghívta vacsorára néhány barátját, köztük Schubertet is. Ő volt a társaság díszjele. A vacsorához a szekszárdi Kadarka bort fogyasztották. Schubertnek nagyon ízlett az addig számára ismeretlen vörösbor. Pontban éjfélkor, Schubert elvonult a társaságtól. Egy vele csaknem azonos nevű költő – **F. Schubart** – verses kötetében aznap olvasott költemény „*Die*

Forellen” (= A pisztrángok) megzenésítésébe kezdett. Jó félóra múlva befejezte a munkát és maga mutatta be a társaságnak az egyik legszebb dalát. A dal annyira kedvence lett, hogy egy zongoraötösében (Forellen quintett) is igen szépen feldolgozta, melyen azóta is érezhető a „jó, szinte feketének mondható, erős szekszárdi óbort” hatása.

Liszt Ferencz (1811–1886) a 19. század nagy romantikus zeneszerzője, minden idők legünnepeltebb zongoraművésze, érthetően – hiszen mindég magyar származásának vallotta magát – számos tanújelét adta a szekszárdi vörösbor iránt érzett rokonszenvének. Ő azonban nem vörösbornak, még csak nem is bikavérnek, hanem egyenesen „*szekszárdi nektárnak*” nevezte azt az italt, mellyel 1846-ban – első szekszárdi látogatása alkalmával – **báráro August Antal** asztalánál ismerkedett meg. Liszt XIV. magyar rapszódiaját is a jóitalú szekszárdi Kadarkának köszönheti a zenekedvelő világ.

A „*hirhedt zenésze a világnak*” nem csak kedvelője, de egyik lelkes propagálója is volt a „*szekszárdi nektár*”-nak. Így például az ő rendelkezésével jutott el a nemes ital IX. Pius pápa asztalára, vagy a 19. század egyik legjelesebb kémikusához, **Justus von Liebig** báróhoz.

Dr. Mercz Árpád

Hangszerkereskedelmi és szolgáltató Kft.

1074 Budapest,
Dohány u. 86.
Tel./fax:
342-3623
Nytva:
hétfő–péntek
9.30-tól
18.00 óráig
Szombat
9.30–13.00

Új és használt hangszerek vétele, eladása,
igazságügyi szakértő véleményezése, szakbecslése.

Alkatrészek, tartozékok, kiegészítők forgalmazása:
húrok, vonók, tokok, huzatok, állványok stb.

Thomastic, Pirastro, Corelli és Jargar húrok

Minden ami a fújáshoz kell!

A zenei hagyományok méltó megőrzése jegyében, a Fon-Trade Music Kft. Magyarországon egyedülálló hangszerkészlettel és szolgáltatásokkal áll a muzsikusok, zenei intézmények és kereskedő kollégák rendelkezésére.

• a világ vezető fúvós márkáinak széles skáláját kínáljuk: nálunk ezeket nem csak megrendelheti,

kézbe veheti, kipróbálhatja, összehasonlíthatja.

- ritmus- és ütőhangszerek teljes tárházát, az Orff-hangszerektől a jazz- és rock szereléseken át a szimfonikus hangszerekig.
- szavatolt minőséget a tanuló hangszerektől a professzionálisig, melyek a világ legnevesebb hangszergyártó cégeitől közvetlenül kerülnek üzletünkbe.
- a fúvós hangszerek szakszerű javítását, karbantartását: javítóműhelyeinkben a legmodernebb és tradicionális technikák ötvözésével, elismert mesterek irányításával, eredeti gyári alkatrészek felhasználásával folyik a munka. **Így magától értetődő a garancia...**

1081 Budapest, Kiss József utca 10-14., Telefon: 06 1 210 2790, Fax: 06 1 303 1158, E-mail: fontrade.music@axelero.hu